

AY Hakkında Neler Biliyorsunuz?

İnsanoğlunun Ay'a önümüzdeki birkaç yıl içinde gideceğine muhakkak nazarıyla bakıldığı şu günlerde, Ay hakkında neler bildiğinizi hiç düşündünüz mü? BİLİM ve TEKNİK aşağıdaki «bilgi testi» ile sizlere bu konuda yardımcı olmaya çalışmaktadır. Testte, (a) (b) (c) şeklinde sıralanan cevapların sadece biri doğrudur. Doğru cevapları Derginizin.. 32 nci sayfasında bulacaksınız. Sınız.

Soru 1: Ay'da bir günde, üç övün tika-basa yemek yerseniz, bu yemek,

- (a) Sizi şişmanlatır
- (b) Sizi doyurmaz
- (c) Etkisi dünyadakinden pek farklı olmaz

Soru 2: Ay'da sıcaktan ve soğuktan korunmak gereklidir. Gece ile gündüz arasındaki ısı farkı, yaklaşık olarak,

- (a) 140° C'tir
- (b) 277° C'tir.
- (c) 400° C'tir.

Soru 3: Ay hakkında,

- (a) Gıda maddelerini dondurarak kurutma, dünyadakinden daha etkili ve daha ucuza malolur.
- (b) Yağlı boya daha çabuk katılır ve kurur
- (c) Su, daha yüksek bir derecede kaynar.

Soru 4: Bilimsel araştırma Ay'daki vakumdan özellikle

- (a) Madde üzerinde yapılan araştırmalarda
- (b) İnce-film endüstrisinde

(c) Metalurji alanında yararlanılabileceğini ortaya koymuştur
Soru 5: Ay'da,

- (a) Kalp hastaları
- (b) Şeker hastaları
- (c) Akciğer hastaları

için mükemmel bir hastahane yapılabilir.

Soru 6: Ay'a yerleştirilecek bir teleskopla yıldızlara bakınız,

- (a) Yıldızları yalnız geceleri görebilirsiniz
- (b) Işığı yayacak hava tabakası olmadığından yıldızları göremezsiniz
- (c) Doğrudan doğruya güneşe bakmamak kaydıyla, yıldızları, hem geceleri, hem de gündüzleri görebilirsiniz

Soru 7: Surveyor 5'in yaptığı analize göre, ayın yüzünü kaplayan kayalar,

- (a) Granit'tir
- (b) Bazalt'tır
- (c) Terkibi bilinmeyen bir birleşim'dir.

Soru 8: Ay'da bir golf topuna, dünyada golf oynarken vurabileceğiniz bir hızla vursanız,

- (a) Top, dünyada ne kadar mesafeye giderse, Ay'da da aynı mesafeye gider
- (b) Topu, Ay çevresinde bir yörüngeye sokarsınız
- (c) Top, yeryüzünde gidebileceğinden, çok daha uzak bir mesafeye gitmiş olur.

riç, her safhası kademe kademe denenmeliydi. Meselâ Ay yolculuğunda kullanılacak Kumanda Kabini Dünya çevresinde bir yörüngeye yerleştirmeli, sonra salimen geri getirilebilmeliydi. Keza, Ay'a incek olan «Ay'a İniş Kabini» de fezaya fırlatılmalı. Dünya yörüngesinden çıkıp Ay'ın yörüngeğine girerken astronotların bu kabine geçip geçemeyecekleri denenmeliydi. Sonra uzay gemisinin üç önemli bölümü yani, Kumanda Kabini, Hizmet Kabini ve Ay'a İniş Kabini'nin Ay yörüngesine yerleştirilip, yerleştirilemeyeceği anlaşılmalıydı. Ay'ın ışısız yüzü ile iniş sırasında yararlanılacak ışıklı yüzü yakından incelenmeliydi. Ay'a iniş yerleri bizzat Astronotlar

tarafından önceden seçilmeliydi. Bütün bunlardan sonra astronotların Ay'dan Dünyaya dönerlerken atmosfere nasıl girecekleri iyice tesbit edilmeliydi. Zira atmosfere girişte yapılacak en küçük hata astronotları ölüme sürükleyebilirdi...

Apollo safhasında, şimdiye kadar hemen her problem çözüme bağlanabilmişti. Ancak Ay çevresinde bir yörüngeye yerleşmek, sonra bu yörüngeden kurtulup yeniden dünyaya dönmek-tabii bu arada, tehlikeli atmosfere giriş denemesini de geçirmek- mümkün mü, değil mi, bu bilinmiyordu. İşte bu Ayın 21'inde yapılacak deneme bu sorulara olumlu cevaplar aramak hedefini güdüyordu...

AY HAKKINDA NE BİLİYORSUNUZ ?

Bilgi Testi'nin Cevapları

1. (b) Ay'da bir günde tıkabasa yenilecek üç öğün yemeğin insanı doyurması mümkün değildir. Ay'da bir gün iki hafta sürer. Dünya kendi eksenini etrafında 24 saatte dönerken, Ay ancak 4 haftada dönebilir. Ay'da güneş doğarken kahvaltı edilse, öğlen yemeğini yemek için tam bir hafta beklemek gerekecektir ki, bununla insanın doyabileceğini, hatta yaşayabileceğini düşünmek mümkün değildir.
2. (b) 277° C'tir. Ay'da gündüzleri ısı 135° C. civarındadır. Geceleri ise ısı -142° C. düşer. +135° C. ile -142° C.'in toplanması, gece ile gündüz arasındaki ısı farkını ortaya çıkarır. Bu da 277° C'tir.
3. (a) Ay yüzeyinde gıda maddelerini dondurarak kurutma, dünyadakinden daha etkili ve daha ucuza malolur. Ay'da gecenin dondurucu soğuğu, aynı işi görecektir. Hazırların Ay'a taşınması ihtiyacını ortadan kaldırdığı gibi, buharın ve havanın olmaması, maddenin tam manasıyla kurumasına hizmet eder. Yağlı boyanın kuruması için oksijen şarttır.
4. (a) Amerikan «Vakum Deneyleri Birliği» nin bilim adamları arasında yaptığı bir ankete gelen cevaplar, madde üzerinde yapılacak araştırmaların Ay'da daha kolaylıkla gerçekleşeceğini ortaya koymuştur. Aynı ankette, ince film endüstrisinin

ikinci, metalurjinin ise üçüncü sırayı işgal ettikleri görülmüştür.

5. (a) Ay'da «Kalp hastaları» için mükemmel bir hastahane yapmak mümkündür. Yeryüzünde 82 kilogram gelen bir insanın Çekim azlığı sebebiyle Ay'da 13 kilogram ağırlığında olacağı düşünülecek olursa, Ay'da yürümenin insan vücudunu ve özellikle hasta bir kalbi fazla yormayacağı ortadadır.
6. (c) Ay'a yerleştirilecek bir teleskopla yıldızları, doğrudan doğruya güneşe bakmak kaydıyla, hem geceleri, hem de gündüzleri görmek kabildir. Işığı yatacak hava tabakası olmaması nedeniyle, Ay'da gök, gündüzleri de karanlıktır. Bu bakımdan en gece, hem gündüz yıldızlar görülebilir.
7. (b) Bazalt, Bazalt, yeryüzünde çok raslanan volkanik kayalardan biridir. Bu bulgu, Ay'daki vadilerin gök taşlarının sademesi sonucunda meydana geldiği yolundaki teoriyi çürütmüş, ve Ay'ın da, yeryüzü gibi, sıcak iken, zamanla soğuduğu ve bugünkü şeklini aldığı görüşünü kuvvetlendirmiştir.
8. (c) Golf topu, yeryüzünde gidebileceğinden, daha uzak bir mesafeye gidecektir. Çünkü Ay'ın çekimi yeryüzünün çekiminin altıda biri kadardır; bu bakımdan toplan yatay olarak uçuş zamanı, yaklaşık olarak yeryüzündekinden 6 misli daha uzun sürecektir.

dan, gözleri mavi olmayan hanımın «polisye romanlara» meraklı olduğunu söyleyebiliriz.

Bulduklarımızı ve verilen diğer bilgilerin dökümünü şu şekilde yapabiliriz :

	Bay Selçukoğlu (Mavi gözlü)	Bay Güneş (Elâ gözlü)	Mavi gözlü hanım	Gözleri mavi olmayan hanım
Tarih			Sevmez	Sevmez
Aşk romanları		Sevmez	Sevmez	Sevmez
Polisiye romanlar	Sevmez	Sevmez	Sevmez	Sever
Macera romanları	Sevmez	Sevmez	Sever	Sevmez

Oyunumuzdaki dört şahsın kitap okuma zevki birbirinden tamamen ayrıldığına göre, «sever» ibaresine, her kolonda sadece bir kez raslamak gere-

kir. Bu nedenle, «sever» ibaresi bulunan kolonlara, diğer tür kitapların karşılığı olarak «sevmez» kelimesini yazabiliriz. Şöyle ki;

	Bay Selçukoğlu (Mavi gözlü)	Bay Güneş (Elâ gözlü)	Mavi gözlü hanım	Gözleri mavi olmayan hanım
Tarih				Sevmez
Aşk romanları		Sevmez		Sevmez
Polisiye romanlar				Sever
Macera romanları			Sever	Sevmez

Bu durum karşısında, Bay Selçukoğlu'nun 32 romanlarını, Bay Güneş'in de tarihi kitapları tercih ettiği ortaya çıkar.

Gözleri mavi olan hanımın kocası tarih kitaplarından zevk aldığına göre mavi gözlü hanım Bayan Güneş'tir ve en çok macera romanları okumayı sever.